

Nógv meira kviksilvur í Hvalbiargrind enn í eini Hvannasundsgrind

Tann 12. november 1977 varð ávaring send út í útvarpinum um ikki at eta grindatvøst meira enn eina ferð um vikuna og als ikki at eta grindalivur. Rátt varð somuleiðis frá at eta grindanýru, hóast ongar kanningar vóru gjørdar hesum viðvíkjandi. Í spiki er so lítið av kviksilvuri, at eingin kviksilvurvandi er við at eta spiki.

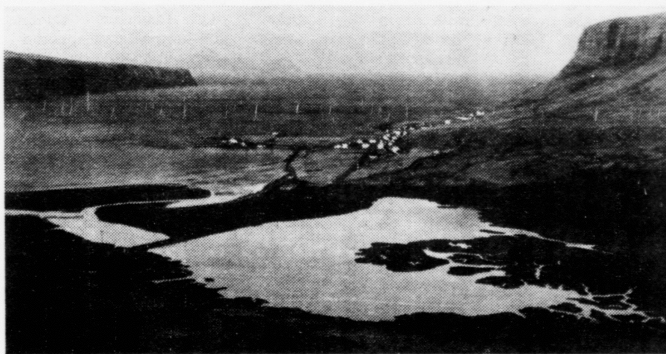
Út frá núverandi vitan og fyribils tølunum frá FAO/WHO um kviksilvur í fólkamati, kann ein ikki broyta ta ávaring, sum varð send út 12. november 1977, um bert at eta grindatvøst eina ferð um vikuna og als ikki eta grindalivur. Um nakað skal verða sagt um nýru, so kann tað verða etið eina ferð um mánaðin, um einki grindatvøst verður etið í sama mánaði.

Í ársfrágreiðingini frá Heilsufroðisligu starvsstovuni verður annars sagt, at vegna tørvandi arbeiðsmegi hava kviksilvurkanningarnar tikið langa tíð, og tær eru ikki lidnar enn. Men eitt sindur kann kortini verða sagt longu nú.

Próvar frá 2 grindum, grindini í Hvalba tann 30. september 1977 og grindini í Hvannasundi tann 18. april 1978 eru partvis liðugt kannaðar. Av størum áhuga er, at tann fyrra grindin (tvøst og livur) inniheld 2-3 ferðir so nógv kviksilvur sum tann seinna grindin. Hvi so er, er ilt at siga í løtuni, sigur Heilsufroðisliga Starvsstovan í frágreiðingini. Lagt verður aftrat, at neyðugt er at kanna fleiri grindir, um vit skulu vita nakað meira vist um kviksilvurinnihald í grind.

Slag	Tal av prøvum	Meðalvirði	AWI út frá meðalvirði & 70 kg pers
Hvalbiar grindin 30.9.77	tvøst 20 livur 20	3,2 ppm 105,0 ppm	0,110 kg 0,003 kg
Hvannasundsgrindin 18.4.78	tvøst 20 livur 17 nýru 11 spiki 20	1,32 ppm 34 ppm 5,1 ppm 0,69 ppm	0,270 kg 0,011 kg 0,069 kg 0,500 kg
Aðrir próvar	nýra 5 hjarta 1	9,6 ppm 73 ppm	

AWI: Acceptable weekly intake

FAO/WHO hevur enn ikki sett nakað endaligt AWI-virði fyri kviksilvur, men teir hava sett eitt »provisional tolerable weekly intake for man for total Hg to: 0.005 mg/kg body weight», svarandi til, at ein persónur, ið vigar 70 kg, ikki kann ráðast til at eta meira enn 0,005 mg/kg $\times 70 = 0,35$ kg Hg um vikuna (CAC/FAL 3-1976).

Í USA hevur FDA (Food and Drug Administration) í 1978 hækkað markið frá 0,5 ppm til 1,0 ppm Hg fyri ávíska fiskavörur. Í samband við eina rættarsak í Florida í 1978 í samband við sølu av sverðfiski við Hg-innihaldi hægri enn 0,5 ppm, avgjörði rætturin, at tað var ikki væntandi, at fiskur við upp til 1,0 ppm Hg hevði møguleika fyri at vera atvoldin til heilsuskaða hjá persóni í USA.

Í seinastuni hevur í samband við sporanalysukanningar verið frammi, at grundeinið selen kann virka sum mótgift móti kviksilvuri, um hetta finst í ávísari nøgd saman við kviksilvuri. Starvsstovan hevur vegna manningartrot ikki gjørt nakrar kanningar av selen, men

fær slíkar kanningar gjørdar í Noregi. Um selen-problematikkurin broytir nakað upp á kviksilvurstøðuna, er ilt at

siga nakað um í løtuni, verður sagt í frágreiðingini frá Heilsufroðisligu Starvsstovuni, sum júst er útkomin.

Ávaring

Í seinastuni eru á Heilsufroðisligu starvsstovuni gjørdar kanningar av kviksilvurinnihaldinum í grind.

Kviksilvurinnihaldið í grindalivur visir seg at vera so stórt, at tað er sera hættisligt at eta hana, og verða fólk tí varað við yvirhøvu at eta grindalivur.

Hóast enn ongar kanningar eru gjørdar av grindanýrum, er nógv, sum ber at tí borði, at eisini í nýrunum er so nógv kviksilvur, at heldur ikki tey eru nýtandi til fólkamati.

Í grindatvøsti er kviksilvurinnihaldið nógv, nógv minni enn í livur. Tó er tað so stórt, at vit fyribils vilja mæla fólk frá at eta grind meira enn eina ferð um vikuna.

Lagt skal verða aftrat, at eingin vandi frá kviksilvuri er í spiki.

Kanningarnar halda á, og úrslitini skulu verða kunngjörd so við og við.

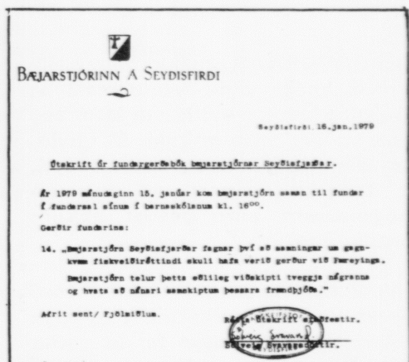
Tórshavn, h. 12. november 1977
Landsdjóralæknin og landslæknin

kring byggjarnar

Sáttmálin við Føroyar fagnaður á Seyðisfirði

Ikki allir íslendingar eru misnøgdir við, at fiskivinnusáttmálin við Føroyar varð framlongdur. Á fundi tann 15. januar gjørdi bygðarráðið á Seyðisfirði eina samtykt, har tað fagnar, at sáttmáli um sinamilum fiskiveiðirættindi er gjørdur

millum Ísland og Føroyar. Bygðarráðið metir, at hetta eru náttúrlig viðurskipti millum tveir grannar og stuðlar størri samskifti millum báðar frændatjóðirnar, verður sagt í einum skrivi frá »bæjarstjóranum» á Seyðisfirði.

Ein varð settur

Um vikuskiftið hevði politioð á Tveroyri grein 13 kanningar í allari Suðuroynni. Einir 100 bílar vórðu kann-

aðir og av teimum var bert tann eini í so ringum standi, at hann bleiv settur. Annars vóru bílarnir yvirhøvu í góðum standi.

Væleydnað sjónleikaframsýning í Hvalvík

Ítróttarfelagið Streymur hevur skipað fyri 6 sjónleikaframsýningum seinastu tvey vikuskiftini. Heili 700 fólk hava sæð sjónleikarnar. Úr Hvalvík frættist, at áskoðarunum hevur dámað sjónleikarnar sera væl.

Tveir sjónleikir verða framfærdir. Streymur framførir sjónleikin »Tá ell vildu giftast», meðan skúlabarn framføra sjónleikin »Mýrufólkini». Leikararnir eru úr teimum flestu bygðunum við Streymin. Tilsamans luttaka 14 í báðum leikunum.

Sjónleikarnir verða framfærdir á loftinum á Hvalvíkar skúla. Niels Petersen upplýsir, at ítróttarfelagið Streymur, sum fevnir um allar bygðirnar úr Hósvík og norður til Tjørnuvíkar og bygðirnar Norðskali, Oyrbakki og Oyri, hevur fingið loftið á Hvalvíkar skúla til felagsrúm.

Frá kommununi hevur felagið fingið tilfar til innrætta loftið við. Limir í ítróttarfelagnum hava sjálvir bjálvað rúmið. Annars var ikki verandi har, sigur Niels Petersen. Tað er rúm fyri 200 sitiplassum á loftinum, sum m.a. verður brúkt til at iðka borðtennis í.

Felagið er heilt nýtt, men til komandi kappingarnar eru fyra lið meldað til. Í fótbólta eitt 3. deildarlið og eitt smádreingjalið. Í hondbólta hevur Streymur meldað eitt gentu- og eitt smágentulið.

Niels Petersen sigur, at áhugin er stórur — bæði til at spæla sjónleik og til at iðka ítrótt. Felagið skipar eisini fyri einum dómara- og venjarskeiði. Ein dani, Henning Eskildsen, sum starvast í Mjerkadal, tekur sær av venjingini. Tað eru eini 15 sum luttaka á skeiðunum.

Tað verða trýggjar sjónleikaframsýningar komandi vikuskiftið.